

Voortgangsrapportage 2024-II

Gemeente Groningen

Voortgangsrapportage 2024-II

Inleiding

In deze tweede voortgangsrapportage van de Gemeente Groningen informeren wij u over de voortgang van het beleid en geven we een prognose van het resultaat over 2024.

We rapporteren zowel op gemeenteniveau als op (deel)programmaniveau.

Leeswijzer

U ziet de verschillende onderwerpen die aan de orde komen links in beeld. Door op een onderwerp te ‘klikken’ navigeert u door de rapportage.

Tot slot kunt u navigeren naar de volledige Voortgangsrapportage 2024-II.
Door op de knop te klikken wordt u verwezen naar het betreffende programma op de website.

Hoofdlijnen prognose resultaat

Deze tweede voortgangsrapportage in 2024 is, evenals bij het opstellen van de begroting 2025, omgeven door grote onzekerheden als de inflatie, stijgende energieprijzen en krapte op de arbeidsmarkt. Ook speelt de discussie met het Rijk over de gemeentelijke financiën op langere termijn en neemt de onzekerheid toe.

Verwacht resultaat 2024

Met ingang van de VGR-II is de werkwijze rondom meerjarige projecten aangepast. Het resultaat op meerjarige projecten wordt naar de Algemene Bestemmingsreserve geboekt. Dit is conform het kader voor resultaatbepaling en resultaat bestemming. Het jaarrekeningresultaat wordt hierdoor niet onnodig beïnvloed. Voor de samenwerkingsverbanden komen we later dit jaar met een voorstel om anders om te gaan met deze resultaten.

Wij verwachten een plus van 59,4 miljoen euro bruto resultaat, op een begroting van 1,3 miljard euro. In de eerste voortgangsrapportage gingen we uit van een 45,6 miljoen plus euro bruto. Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door bijdragen vanuit het Rijk zoals het gemeentefonds en de BUIG. Ook spelen externe factoren een rol bij het positieve resultaat, zoals prijsstijgingen, krapte op de arbeidsmarkt en schaarste van materialen. Dit heeft impact op de uitvoerbaarheid en doorlooptijd van zowel onze geplande projecten alsook op (bouw en ontwikkelprojecten) van andere Groningse organisaties en particulieren, met als gevolg vertraging in de uitvoering.

We zijn steeds eerder in staat om het financiële resultaat te voorspellen en dat geeft ons ook mogelijkheden om zowel financieel als inhoudelijk bij te sturen in het lopende boekjaar.

We werken aan een voorstel om bijvoorbeeld de samenwerkingsverbanden en de uitkomsten van de decembercirculaire ’s zodanig te verwerken dat dit niet onnodig leidt tot plussen en minnen. Ook doen we een voorstel om een deel van de nu voorspelde plus toe te voegen aan onze reserves als “spaarpot” voor de komende financieel moeilijkere jaren en hebben we naar aanleiding van terugkerende positieve resultaten bij het Parkeerbedrijf opdracht gegeven om te komen tot een reëlere begroting.

Grootste afwijkingen

Het resultaat voor aftrek van de met uw raad afgesproken toegestane bestemmingen wordt ingeschat op 59,4 miljoen euro voordelig. Na aftrek van resultaat dat niet vrij besteedbaar is, resteert een voordelig resultaat van 42,1 miljoen euro. Het grootste voordeel hierin is op het gemeentefonds met 18,6 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door effecten vanuit de mei circulaire 2024 en septembercirculaire 2024. Een ander groot voordeel is de BUIG met 8,1 miljoen euro. Het definitieve BUIG budget is 9,6 miljoen hoger dan het voorlopige budget, de stijging van de uitgaven is minder sterk dan de stijging van het budget. Andere voordelen die we voorzien zijn: het parkeerbedrijf 5 miljoen euro. Een voordeel op Treasury 4,4 miljoen, mede als gevolg van een bewuste strategie waardoor we op het juiste moment nieuwe leningen hebben aangetrokken tegen een gunstiger rentetarief, WMO 2,3 miljoen euro, nacalculatie loon en prijscompensatie 2 miljoen euro, beschermd wonen 1,8 miljoen euro en 1 miljoen euro voor vrouwenopvang.

Het grootse nadeel dat we voorzien is 7,4 miljoen euro op de jeugdzorg. Hiernaast voorzien we nog enkele nadelen namelijk 0,8 miljoen op de personeelskosten voor de sociale werkvoorzieningen en 0,6 miljoen op de bijzondere bijstand.

Afwijkingen in relatie tot de begroting 2025

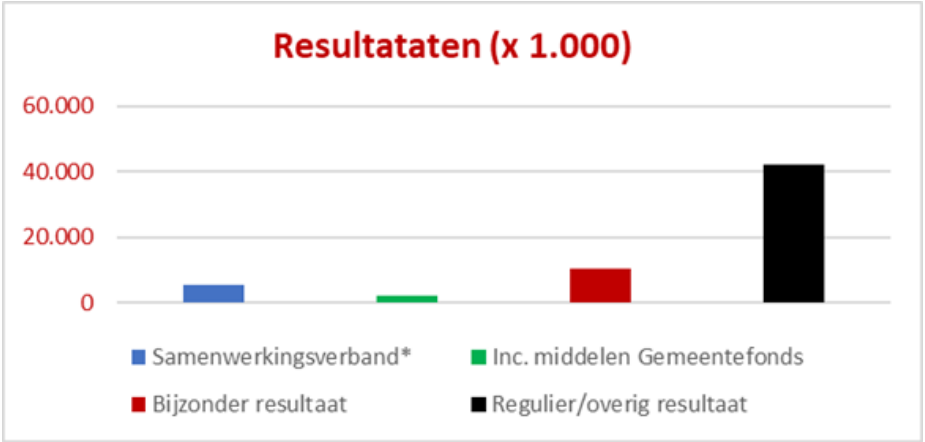
Er is een aantal grote afwijkingen die invloed hebben op de begroting voor de komende jaren. Jeugdzorg is hier een voorbeeld van maar ook studie toeslag en de bijzondere bijstand. De structurele afwijkingen zijn dan ook betrokken bij het opstellen van de begroting 2025.

Financiële situatie op langere termijn

De prognose van het resultaat over 2024 geeft net als bij de begroting 2025, een vertekend beeld van de werkelijke gemeentefinanciën voor de komende jaren. Vanaf 2028 is namelijk sprake van een structureel tekort in de gemeentefinanciën. Voor de jaren 2026 en 2027 is de begroting incidenteel sluitend. De tekorten worden onder andere veroorzaakt door landelijke kortingen op het gemeentefonds. De opgaven voor de gemeente zijn groot waarbij de financiën van de gemeente onder zware druk staan. Daarbovenop komt nog dat gemeenten wettelijke taken krijgen opgelegd van het Rijk, zonder dat daar voldoende budget tegenover staat. Voorbeeld hiervan is de jeugdzorg, maar ook de invoering van de Omgevingswet. Dit zien we terug in de knelpunten voor de begroting 2025.

Samenvatting prognose resultaat 2024

De prognose van het resultaat *voor resultaatbestemming* bedraagt 59,4 miljoen euro voordelig ten opzichte van de begroting.

Resultaat categorieën

In de tabel hieronder ziet u het resultaat onderverdeeld in een vijftal resultaat categorieën. Per categorie gelden regels voor de besteedbaarheid hiervan. Dit is vastgelegd in het kader voor resultaatbepaling en resultaat bestemming, welke voor de meerjarige projecten onlangs is gewijzigd. De wijziging omtrent de resultaten voor de samenwerkingsverbanden volgt later dit jaar.

Een andere dwarsdoorsnede van het resultaat zijn de resultaten per programma. Op de pagina Prognose resultaat per (deel)programma ziet u een nadere uitsplitsing hiervan met daarbij een toelichting op de belangrijkste resultaten die we nu voorzien.

Resultaatcategorie (bedragen x 1.000 euro)	Verwacht resultaat	Besteedbaar	Niet besteedbaar
Samenwerkingsverband	5.261	0	5.261
Inc. middelen Gemeentefonds	1.871	0	1.871
Meerjarig project*	0	0	0
Bijzonder resultaat	10.183	0	10.183
Regulier/overig resultaat	42.161	42.161	0
Totaal resultaat	**59.476**	**42.161**	**17.315**
**na boeking in de reserve*			

Beïnvloedbaarheid verwachte resultaat

Met de ingang van de VGR-II is de werkwijze rondom meerjarige projecten aangepast in het kader voor resultaatbepaling en resultaatbestemming. Deze bedragen worden naar de Algemene Bestemmingsreserve geboekt. Later dit jaar volgt een voorstel om de werkwijze rondom het resultaat om samenwerkingsverbanden aan te passen.

Het verwachte resultaat van 59,4 miljoen euro bestaat voor een deel uit resultaten die niet (direct) beïnvloedbaar zijn, waaronder resultaten op het gemeentefonds van 18,6 miljoen euro.

Nog een grote factor betreft het resultaat op de BUIG van 8,1 miljoen euro. Als gemeente kunnen wij hier geen invloed op uitoefenen doordat het landelijk beschikbare budget hoger is dan de te verwachte uitgaven.

Besteedbaar resultaat

Zoals u in de ‘Samenvatting prognose resultaat 2024’ hebt kunnen lezen, wordt het resultaat onderverdeeld in een vijftal resultaat categorieën. Per categorie gelden regels voor de besteedbaarheid hiervan. Dit is vastgelegd in het kader voor resultaatbepaling en resultaatbestemming.

Voor de categorieën samenwerkingsverbanden, incidentiele middelen gemeente fonds, meerjarige projecten en bijzondere resultaten blijven de resultaten binnen deze categorieën voor het oorspronkelijke doel. De resultaten van de meerjarige projecten worden geboekt in de Algemene Bestemmingsreserve. Voor de incidentele middelen gemeentefonds en de bijzondere resultaten, deze worden bij de jaarrekening overgeheveld naar het volgende jaar of verrekend met reserves, mits goed onderbouwd. Reguliere resultaten vallen vrij ten gunste of ten nadele van de algemene middelen.

Hieronder ziet u op basis van de resultaatcategorieën welke resultaten wel en niet vrij besteedbaar zijn.

Resultaatcategorie (bedragen x 1.000 euro)	Verwacht resultaat	Besteedbaar	Niet besteedbaar
Samenwerkingsverband	5.261	0	5.261
Inc. middelen Gemeentefonds	1.871	0	1.871
Meerjarig project*	0	0	0
Bijzonder resultaat	10.183	0	10.183
Regulier/overig resultaat	42.161	42.161	0
Totaal resultaat	**59.476**	**42.161**	**17.315**
**na boeking in de reserve*			

Om u een compleet beeld te geven welke bedragen er voor de meerjarige projecten in de Algemene Bestemmingsreserve worden geboekt, ziet u hieronder een tabel met de resultaten.

Meerjarig project	Stand van VGR2
Wietexperiment	-
Dijkpark Ten Boer bewonersfonds	121
Huiselijk geweld	150
Westerhaven	150
Biodiversiteit Stadspark	161
Project Dafinci	216
Meerjarig project "Opruimen SBR korrels kunstgrasvelden"	439
Project Wet Open Overheid	561
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	800
Brandveilig gebruik gemeentelijke gebouwen	1.319
Project E-suite	1.729
Eindtotaal	**5.646**

Begrotingsrechtmatigheid

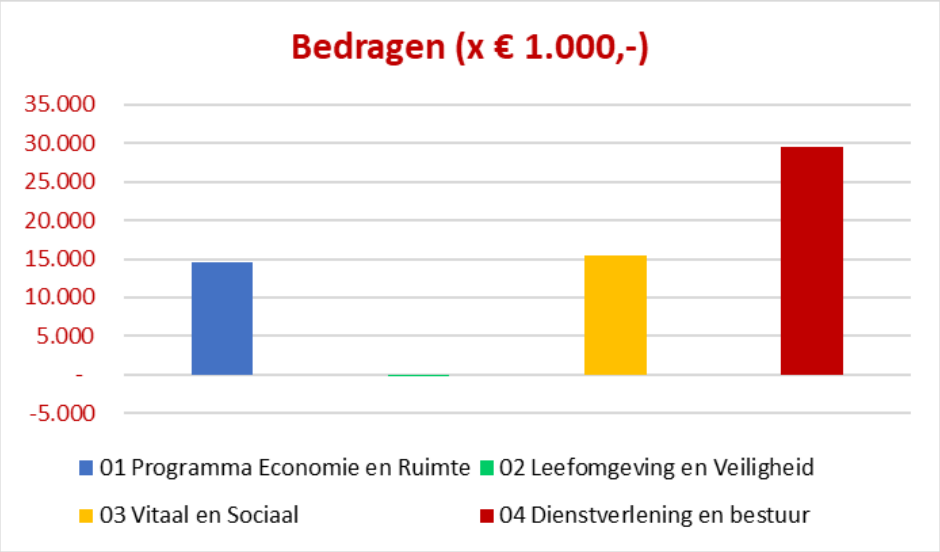
Met ingang van boekjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Het college neemt deze verantwoording voor het eerst in de jaarrekening 2023 op. Hierin verklaart het college wel of niet rechtmatig te hebben gehandeld binnen de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens (3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves).

In de financiële verordening is opgenomen dat, indien een lastenoverschrijding tijdig gemeld wordt aan de raad, deze niet als onrechtmatig wordt beschouwd. Tijdig melden kan zijn bij de voortgangsrapportages of bij de jaarrekening.

In deze voortgangsrapportage verwachten we bij een aantal deelprogramma's dat de geautoriseerde lasten worden overschreden.

Prognose resultaat per (deel)programma

De grafiek en tabel op deze pagina tonen de prognose van het resultaat per (deel)programma. Een toelichting op de prognose per deelprogramma is opgenomen in de volledige VGR op de website.

Programma (bedragen x € 1.000)	Prognose resultaat
01 Programma Economie en Ruimte	**14.622**
01.1 Economie en werkgelegenheid	2.218
01.2 Mobiliteit	5.704
01.3 Wonen	6.700
02 Leefomgeving en Veiligheid	**-197**
02.1 Kwaliteit van de leefomgeving	-674
02.2 Veiligheid	477
03 Vitaal en Sociaal	**15.447**
03.1 Werk en inkomen	9.143
03.2 Onderwijs	1.474
03.3 Welzijn, gezondheid en zorg	2.507
03.4 Sport en bewegen	2.127
03.5 Cultuur	196
04 Dienstverlening en bestuur	**29.604**
04.1 Dienstverlening	442
04.2 College, raad, wijkvernieuwing	24.889
04.3 Algemene inkomsten en post onvoorzien	4.108
04.4 Overhead en ondsteuning organisatie	165
Eindtotaal	**59.476**

Een verkorte toelichting vind u bij de deelprogramma's:

01. Economie en Ruimte

02.Leefomgeving en Veiligheid

03.Vitaal en Sociaal

04.Dienstverlening en ondersteuning organisatie

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Op de website van de VGRII vindt u de volledige voortgangstekst voor Programma 1. In de onderstaande tekst gaan we per deelprogramma in op de highlights.

Economie en werkgelegenheid

De economische groei in 2024 is 0,6% en de jaren daarna (2025-2028) vertoont dit een stabiele groei van circa anderhalf procent. De staatsschuld loopt naar verwachting op van 45% van het nationaal inkomen in 2024 en 46,7% in 2025 naar 51,1% in 2028. De koopkracht stijgt in 2024 met 2,4% en in 2025 met 0,7% In de jaren daarna (tot 2028) wordt per jaar een koopkrachtstijging van 1,8%. Het vertrouwen van ondernemers loopt op, maar is met -3,4% nog steeds vrij somber.
De grootste belemmeringen in de bedrijfsvoering die momenteel door ondernemers worden ervaren zijn een tekort aan arbeidskrachten en onvoldoende vraag.

Het aantal bedrijven is gestegen met een groei van 5,28% en een toenemende druk op de vastgoedmarkt. Tegelijk neemt ook het aantal faillissementen in de gemeente toe van 0,5 per 10.000 inwoners in 2023 naar 0,8 in 2024. Terwijl een stijging zich in Nederland nauwelijks voordoet.
Leegstand voor kantoorgebouwen is gedaald met een leegstand van 5.31%, net boven het niveau van frictieleegstand.

De markt voor bedrijfsruimten is krapper, met een leegstand van slechts 2.31%. De combinatie van beperkte ruimte en de groei van het aantal werknemers zorgt voor een afname in het aantal vierkante meters per werknemer. Dit komt onder andere door de toename van thuiswerken.

Mobiliteit

De nieuwe zuidelijke ringweg is op 1 september geopend. De bereikbaarheid, doorstroming, leefbaarheid en veiligheid zijn aanzienlijk verbeterd. Mede door de inzet van Groningen Bereikbaar is voorkomen dat het verkeer in en rond Groningen in deze periode vast kwam te staan. In het kader van onze mobiliteitsvisie zijn de afgelopen periode grote stappen gemaakt. Steeds meer onderdelen uit de uitvoeringsprogramma's die gekoppeld zijn aan de mobiliteitsvisie zijn in voorbereiding of in uitvoering. De uitvoering van het coalitieakkoord met betrekking tot het Programma Mobiliteit ligt daarmee goed op koers.

Ten aanzien van de spoorse projecten in onze regio gebeurt er momenteel erg veel. Zo wordt gewerkt aan de verbetering van het bestaande spoor, met name tussen Zwolle en Meppel, en wordt onder de vlag van de Wunderline de kwaliteit van de huidige spoorlijn tussen Groningen, Leer en Bremen verbeterd.

Wonen

De overspannen woningmarkt is nog steeds de orde en de woningbehoefte blijft groot. Het streven is meer en snellere woningen bouwen waarbij oog is voor de betaalbaarheid van de woningen. Echter zorgen de uitgebreide procedures ervoor dat jaren duurt om woningen toe te voegen. Via onder meer de ‘versnellingstafel’ maken we afspraken over het versnellen van de realisatie van het nieuwbouwprogramma. Het grootste deel van de nieuwbouwwoningen moet landen in onze grote ontwikkelzones Suikerzijde, Stadshavens, Reitdiepzone, De Held en Meerstad.

Netcongestie

Doordat het elektriciteitsnet steeds voller raakt, worden er door Enexis sinds eind 2023 geen nieuwe aansluitingen voor grootverbruikers meer afgegeven. De verwachting is dat deze situatie minimaal zeven jaar gaat duren, totdat de netverzwaring is uitgevoerd.
Netcongestie raakt veel van onze verduurzamingsopgaven en geplande mobiliteits- en woningbouwontwikkelingen.
Op dit moment maken wij de consequenties en risico’s die netwerkcongestie heeft voor de gemeente Groningen inzichtelijk en gaan we na hoe we zo goed mogelijk kunnen omgaan met de consequenties van netcongestie. De focus ligt op de verzwaring van het elektriciteitsnet.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Financiële toelichting

(bedragen x € 1.000)	Prognose resultaat
01 Programma Economie en Ruimte	**14.622**
01.1 Economie en werkgelegenheid	2.218
01.2 Mobiliteit	5.704
01.3 Wonen	6.700

Programma 1 heeft ten opzichte van de begroting een positief resultaat van € 14 miljoen. Het positieve resultaat komt (vooral) door:

- Bij parkeren verwachten we een voordeel van € 5 miljoen. Dit komt enerzijds door een structurele omzetstijging (onder andere vanwege een hoger tarief dan bij het opstellen van de begroting was voorzien. Ook neemt het kort parkeren toe. De lasten nemen met 0,4 miljoen euro toe door extra maatregelen brandveiligheid. Daarnaast is aan de lastenkant bij het opstellen van de begroting rekening gehouden met een incidenteel positief resultaat van 2,7 miljoen euro.
- Flexwonen: (V€ 4,5 miljoen) Door lopende onderhandelingen met het Ministerie van Justitie en Veiligheid en een nog te sluiten overeenkomst met een woningcorporatie, worden de middelen pas in 2025 ingezet.
- Verduurzaming maatschappelijk vastgoed: (V€ 0,8miljoen) Betreft hier een meerjarig exploitatieproject waarbij het zwaartepunt in 2025 ligt.
- Suikerzijde; Op 21 december 2022 heeft de raad de gebiedsbegroting De Suikerzijde vastgesteld. Gedurende de exploitatieperiode van de gebiedsbegroting kan incidenteel vrijval van financiële middelen plaatsvinden. Deze incidentele vrijval zal eind 2024 naar verwachting € 1,5 miljoen euro bedragen en wordt conform het raadsvoorstel aan de beklemde reserve Suikerzijde toegevoegd.
- Stadshavens: Voor de gebiedsontwikkeling van Stadshavens zijn gefaseerd middelen beschikbaar gesteld. De (kapitaal)lasten die hier op drukken zijn nog beperkt omdat het project zich nog in de opstartfase bevindt. Daarom verwachten wij eind 2024 een incidentele vrijval van € 0,5 miljoen. Dit bedrag zal conform het raadsvoorstel in daarvoor bestemde reserve worden gestort.
- Grondbedrijf . Bij de herzieningen van de grondexploitaties in 2024 is gebleken dat de verliesvoorzieningen met 0,5 miljoen euro verlaagd kunnen worden. Bij de jaarrekening 2024 worden de grondexploitaties geactualiseerd (technisch herzien) om een juiste waardering te verkrijgen. Het resultaat zal geboekt worden in de reserve Grondzaken, middels een aan u voorgelegde begrotingswijziging.
- Woontoezicht (PM). Op 21 december 2022 heeft de raad besloten de bestuurlijke boete voor de Huisvestingsverordening in te voeren. Uit de evaluatie over het eerste jaar volgde onder meer de aanbeveling om een apart en lager boetetarief (€ 250) in te stellen bij snel gelegaliseerde situaties waarbij geen verstoring van de arbeidsmarkt is. Door effectuering van deze maatregel verwachten wij dit jaar de oorspronkelijke begrote opbrengst (€ 500 duizend) niet te gaan halen. Het is nog te vroeg om het financiële effect in te schatten.
- Bouwleges (PM). In 2024 verwachten we een daling van het aantal vergunningsaanvragen, met name voor grote bouwprojecten. Dit zal leiden tot lagere legesopbrengsten, waarvan op dit moment de omvang nog niet te bepalen is.

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Op de website van de VGRII vindt u de volledige voortgangstekst voor Programma 2. In de onderstaande tekst gaan we per deelprogramma in op de highlights.

Kwaliteit van de leefomgeving

Onder regie van de provincie zijn de gebiedsplannen voor de transitie van het landelijk gebied gereed. Het Rijk heeft echter het Nationaal Programma Landelijk Gebied geschrapt. Het is vooralsnog onduidelijk hoe uitvoering gegeven kan worden aan deze gebiedsplannen. Wel is er aanvullend budget beschikbaar voor agrarisch natuurbeheer en groen-blauwe dooradering.
In juni 2024 is de Europese natuurherstelwet van kracht geworden. Lidstaten zijn verplicht om maatregelen te nemen om beschadigde ecosystemen te herstellen.
Zowel de hoeveelheid als de kwaliteit van ons drinkwater staat onder druk. Om deze reden hebben we in 2024 intensievere samenwerking gezocht met waterschappen en waterbedrijf om meer grip te krijgen op ons watersysteem.

In Groningen-West was tot 31 januari 2024 een convenant van kracht over de geluid- en geursituatie in relatie tot woningbouw. In tegenstelling tot geluid geldt voor geur geen wettelijk kader.

We werken aan nieuw geurbeleid om toekomstige bewoners te beschermen, maar ook ruimte te blijven bieden voor bedrijfseconomische ontwikkelingen.
De versterkingsproblematiek zorgt voor een grotere opgave voor monumenten, karakteristiek en archeologie in de voormalige gemeente Ten Boer

Veiligheid

Groningen is een van de gemeenten die meedoet met het wietexperiment. Na jaren van voorbereiding zitten we nu in de overgangsfase. In deze fase mogen de coffeeshops zowel de gedoogde als de gereguleerde producten verkopen. De volgende fase is de experimenteerfase en dan mogen onze coffeeshops alleen nog gereguleerde producten verkopen. De startdatum daarvan wordt door het Rijk bepaald en is afhankelijk van wanneer de telers zowel kwalitatief als kwantitatief voldoende hennep kunnen leveren aan alle deelnemende coffeeshops.

Op het gebied van digitale veiligheid hebben we ingezet op de bewustwording en weerbaarheid onder kwetsbare groepen door bijeenkomsten voor senioren te organiseren over cyberweerbaarheid. Ook is er aandacht voor digitale veiligheid binnen de jeugd en veiligheidsketen. Binnen preventie met gezag en bij het overbrug-overleg over jongeren en ondermijnende criminaliteit zijn er bijeenkomsten georganiseerd.

In het landelijke actieprogramma “grip op onbegrip” werken we in de regio Groningen samen aan projecten aan situaties met onbegrepen gedrag. Groningen Hotspot is het project waar we mee zijn gestart. In dit project wordt er gewerkt aan een gezamenlijke de-escalerende manier van werken, bij acute meldingen van mogelijk onbegrepen gedrag en een hoog veiligheidsrisico.

We werken aan het verbeteren van de leefomgeving en veiligheid in wijken en zijn gestart met het onderzoeken van de methodiek ‘Veilig Beheer en Ontwerp’. Het onderzoek zit nog in de pilotfase en het veiligheidseffectrapportage wordt uitgevoerd binnen de wijkvernieuwing in het NPLV-gebied. Ook wordt het stratenaanpak verder doorontwikkeld waarbij wordt ingezet op de basisvoorwaarde, veiligheid.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Financiële toelichting

(bedragen x € 1.000)	Prognose resultaat
02 Leefomgeving en Veiligheid	**-197**
02.1 Kwaliteit van de leefomgeving	-674
02.2 Veiligheid	477

Programma 2 heeft ten opzichte van de begroting een negatief resultaat van € 197 duizend euro

- Op de afvalstoffenheffing wordt zowel aan de baten als aan de lastenkant een afwijking verwacht, per saldo neutraal. Aan de batenkant verwachten we een voordeel van € 600 duizend door de vastgestelde dividenduitkering van de afvalverwerker Omrin (180 duizend euro) en een hogere verwachte opbrengst van € 550 duizend voor de inzameling van PMD (Plastic, Metaal en Drankkartons). Er worden lagere lasten verwacht, enerzijds door een verwachte lagere jaarlijkse bijdrage aan de ARCG (€200 duizend) en een achterloop van investeringen (€ 275 duizend). Het voordelige saldo op de baten en de lasten van € 1,6 miljoen wordt verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing, waardoor er per saldo geen resultaat is.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Op de website van de VGRII vindt u de volledige voortgangstekst voor Programma 3. In de onderstaande tekst gaan we per deelprogramma in op de highlights.

Werk en Inkomen

De instroom in de bijstand neemt na de zomer licht af, of deze daling zich voort blijft zetten is lastig te voorspellen. Op de arbeidsmarkt blijft de krapte aanhouden. Voor de inwoners zijn we toegankelijker geworden door gebiedsgericht te werken. Samen met de inwoners wordt er onderzocht welke mogelijkheden er zijn en wat er nodig is om terug aan het werk te gaan of om zichzelf op een andere manier te ontwikkelen. De verwachting is dat we dit jaar minimaal 90% van de inwoners hebben kunnen spreken. Door de samenwerking met de GKB en Inkomensdienstverlening, kunnen we inwoners beter ondersteunen en maatwerk bieden.

De verwachting is dat we het aantal basisbanen niet gaan halen, wat het gevolg is door het behalen van de pensioengerechtigde leeftijd. Ook het proces voor het plaatsen van kandidaten op een basisbaan speelt hierin een rol, dit vergt meer tijd en ondersteuning.

Verder geven we vorm aan het programma brede aanpak armoede en schulden en willen we onze dienstverlening verbeteren bij het helpen doorbreken van problemen bij armoede en schulden. We willen hiermee de financiële drempels wegnemen voor bijvoorbeeld mondzorg en voor scholieren zijn we bezig om de laptopregeling uit te breiden.

Het uitvoeringsplan Schuldhulpverlening 2024-2025 is vastgesteld en de uitvoering in gang gezet waarbij het vroeg signaleren van schulden een grote rol speelt. Intakegesprekken worden gezamenlijk gevoerd door de afdeling Inkomen en de GKB als er sprake is van schuldenproblematiek bij een uitkeringsaanvraag.

Onderwijs

Het bereik van de doelgroepkinderen in de voorschoolse periode neemt gestaag toe. Het starten van de gratis proef kinderopvang en het inzetten van gerichte wervingsactiviteiten moet zorgen voor een verdere toename. Ook de inzet op de toename van het aantal kinderopvanglocaties waar voor- en vroegschoolse educatie aangeboden mag worden, zal dit bevorderen.

De integrale aanpak nieuwkomersonderwijs blijft door de onregelmatige instroom van nieuwkomers en beschikbare opvanglocaties een vraagstuk met tal van aandachtspunten. Denk hierbij aan huisvesting, personeel en financiering. Door structureel intensief overleg lukt het om alle kinderen een passende vorm van onderwijs te bieden en is er momenteel geen sprake van langdurige wachttijden.

Welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit

De regionale voorzieningen MO/VO worden gefinancierd vanuit het Rijk via de DUMO en DUVO. De centrumgemeente wordt niet voor indexatie gecompenseerd: dit landt bij de regiogemeenten in het Gemeentefonds. Vanaf 2025 zijn we vanuit het regionale programma genoodzaakt om bij alle gemeenten (naar rato) geld te vragen om de MO/VO voorzieningen in stand te houden. Het regionale programma BW&O komt uiterlijk eind 2024 met een aantal scenario's rondom de financiële houdbaarheid van de MO/VO voorzieningen.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

De toename van dak- en thuisloze mensen die in de openbare ruimte verblijven lijkt zich voort te zetten. Dit zien we terug in het straatbeeld en in het bijzonder in het centrum van Groningen. Samen met onze netwerkpartners onderzoeken we hoe we deze ongewenste ontwikkeling kunnen ombuigen. Hierbij kijken we naar de mogelijkheden die er zijn om het bestaande aanbod van hulp en ondersteuning voor de doelgroep te optimaliseren. Tegelijkertijd voeren we het gesprek hierover in regionaal en landelijk verband omdat niet alles op de Groningse tafel(s) opgelost kan worden.

CTP Veldzicht biedt een beschermde omgeving voor het behandelen van vreemdelingen of asielzoekers met (acute) complexe psychiatrische problemen. De patiënten van Veldzicht hebben vaak een migratieachtergrond of een andere nationaliteit dan de Nederlandse. Als gemeente maken we ook gebruik van de voorzieningen van Veldzicht als het ongedocumenteerden betreft die psychisch in de war zijn en een opname in een beveiligde omgeving nodig hebben. Ook het COA maakt gebruik van deze instelling voor asielzoekers met acute psychiatrische problematiek.

Indien Veldzicht dichtgaat en er komt geen alternatief, belanden meer mensen op straat; zonder passende behandeling, met alle gevolgen van dien op het gebied van zorg en veiligheid.

Sport en bewegen

In mei 2024 heeft de raad het Ambitiedocument van het Masterplan (door)ontwikkeling sportaccommodaties 2037 vastgesteld. In dit ambitiedocument geven we aan dat we aan de hand van de beleidsuitgangspunten dat sport- en beweegvoorzieningen nabij, toegankelijk en uitnodigend voor iedereen zijn, duurzaam en functioneel en dat sport en bewegen nadrukkelijk onderdeel is van een gezonde leefomgeving. De Uitvoeringsagenda van het Masterplan is op dit moment in ontwikkeling

Cultuur

Een aantal van onze culturele instellingen zitten in financieel zwaar weer. Door sterke kostenstijgingen zien de instellingen hun financiële buffers krimpen. Er is voor dit jaar een transitiefonds in het leven geroepen waar instellingen onder voorwaarden aanspraak op kunnen maken om hun bedrijfsvoering op orde te krijgen.

Evenementen

We hebben de nieuwe organisatorische vorm van Koningsdag geëvalueerd en ontwikkelen deze verder door. Daarnaast werken we aan de actualisering van de vergunningennota (Q4) vanuit de ambitie meer balans te vinden tussen leefbaarheid en levendigheid.

.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Financiële toelichting

(bedragen x € 1.000)	Prognose resultaat
03 Vitaal en Sociaal	**15.447**
03.1 Werk en inkomen	9.143
03.2 Onderwijs	1.474
03.3 Welzijn, gezondheid en zorg	2.507
03.4 Sport en bewegen	2.127
03.5 Cultuur	196

Programma 3 laat een verwacht voordelig resultaat zien van € 15,4 miljoen. Dit komt vooral door:

- Schuldhulpverlening (V 1,7 miljoen): Bij de septembercirculaire 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld voor Bijzondere bijstand en vroegsignalering met een twee jarige bestedingstermijn. Deze middelen zetten we in 2025 in.
- Buig (V € 8,1 miljoen): Bij de publicatie van het voorlopig budget BUIG 2024 in oktober 2023 bleek het budgetaandeel voor 2024 hoger dan verwacht. Het verwachte nadelige saldo op de BUIG voor 2024 verbeterde hierdoor met € 4,0 miljoen euro. In de septembercirculaire is het definitieve budget bekend gemaakt en dit blijkt 9,6 miljoen hoger. Stijging is met name het gevolg van de nominale compensatie. Het landelijke beschikbaar gesteld budget is hoger dan de gerealiseerde uitgaven.
- Voor Bijzondere bijstand en studietoeslag verwachten we een tekort in 2024 van € 1 miljoen euro. Deze nadelen worden betrokken bij de begroting 2025.
- MO (V 4,1 miljoen): we verwachten dat we na inzet van de resterende middelen uit voorgaande jaren voor het tekort in 2024 nog € 4,1 miljoen over te houden voor de inzet voor het verwachte tekort in 2025 en verder.
- VO (V 1 miljoen): We ontvangen jaarlijks middelen voor gezinnen met meervoudige problematiek. Op het onderdeel proeftuinen, wat in juni van start gaat, verwachten we een voordeel van circa € 0,9 miljoen. Voor schadelijke praktijken is er een voordeel van 0,1 miljoen. Deze middelen willen we inzetten voor het verwachte tekort in 2025 en verder.
- Beschermd wonen: De zorgkosten en aanvragen geven geen stabiel beeld, waardoor er een voordeel van € 1,8 miljoen zien.
- WMO (V € 2,2 miljoen): Minder inwoners maken van huishoudelijke hulp, waarbij ook de indicatiewaarde lager uitkomt (v € 0,9 miljoen). Voor hulpmiddelen verwachten we in verband met een gunstiger contract een resultaat van € 1,0 miljoen euro, en op begeleiding een voordeel van €0,4 miljoen
- Beschermd wonen: De zorgkosten en aanvragen geven geen stabiel beeld waardoor er een voordeel van € 1,8 miljoen wordt verwacht.
- Plankosten Kardinge (V 1,3 miljoen): Door de omvang van de investeringsopgave binnen de strategische investeringsagenda waar Kardinge onderdeel van is en het knellende financiële perspectief is er voor gekozen om de plannen voor Kardinge gefaseerd uit te voeren.
- Jeugzorg (N 7,4 miljoen): Dit nadeel kent o.a de volgende oorzaken: doorloop van hogere lasten jeugdbescherming, extra lasten als gevolg van tariefaanpassing, hogere lasten ambulante zorg en specifieke doelgroepen, onvoldoende dekking voor indexering en hogere solidaire kosten.
- Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) Sport (V 0,8 miljoen): In de begroting 2024 is rekening gehouden met een hogere dotatie aan de voorziening groot onderhoud in verband met actualisatie van het MJOP. Deze actualisatie is nog niet afgerond, we voeren de hogere dotatie daarom nog niet uit en ook de indexering wordt nog niet doorgevoerd.

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Financiële toelichting

(bedragen x € 1.000)	Prognose resultaat
04 Dienstverlening en bestuur	**29.604**
04.1 Dienstverlening	442
04.2 College, raad, wijkvernieuwing	24.889
04.3 Algemene inkomsten en post or	4.108
04.4 Overhead en ondsteuning organ	165

Programma 4 heeft ten opzichte van de begroting een voordelig resultaat van € 29,6 miljoen. Het positieve resultaat komt (vooral) door:

- Gemeentefonds (V € 18,6 miljoen). Dit voordeel wordt veroorzaakt door het concernresultaat van de afgelopen circulaires van het rijk. De voordelige bijstelling van de septembercirculaire 2023 van 8,6 miljoen komt vooral door de accresbijstelling van het rijk en daarnaast een bijstelling van maatstaven. De verwachting was dat we deze middelen nodig zouden hebben voor onze CAO-ontwikkeling maar dat is niet nodig gebleken. De meicirculaire geeft een voordeel van 13 miljoen euro dat voornamelijk wordt veroorzaakt door de actualisatie van de maatstaf ‘huishoudens met een laag inkomen’ en een hogere ruimte onder het plafond BCF. De septembercirculaire 2024 geeft een nadeel van 3 miljoen euro dat ontstaat doordat de ruimte onder het plafond BCF lager is ingeschat en door bijstelling van verschillende maatstaven. De verwachte ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds is lager dan eerder verondersteld. Het nadeel bedraagt 1 miljoen euro. De bijstelling van de uitkeringsfactor over voorgaande jaren zorgt voor een nadeel van 0,5 miljoen euro.
- Nacalculatie loon- en prijsstijgingen (V € 2 miljoen): Bij opmaak van de begroting wordt een inschatting gemaakt. Over 2022 t/m 2024 is een nacalculatie doorgevoerd.
- Programma nieuwkomers (V 3,3 miljoen): De normvergoeding van het Rijk overstijgt de werkelijke lasten. Voordeel komt onder andere door verlenging van een huurovereenkomst, waarbij in eerste instantie van een nieuwe locatie was uitgegaan en een hogere bijdrage voor leefgeld
- Treasury: (V € 4,4 miljoen): Door het uitvoeren van een bewust gekozen strategie hebben we op het juiste moment nieuwe leningen aangetrokken tegen gunstigere tarieven. Hierdoor ontstaat er een rentevoordeel.

Daarnaast zijn er nog enkele belangrijke voordelen te vermelden:

- Brandveilig gebruik gemeentelijke gebouwen (V 1,3 miljoen): Voor het uitvoeringsprogramma brandveilig gebruik gemeentelijke gebouwen is in 2021 een budget beschikbaar gesteld. Het project nadert zijn einde, in 2024 is de nacalculatie aan de raad aangeboden met een positief incidenteel resultaat van € 1,3 miljoen euro.
- Dividenden (N € 0,8 miljoen). Dit nadeel ontstaat voornamelijk door lagere dividenduitkeringen van Enexis en BNG over 2023.
- Wijkvernieuwing (V 0,7 miljoen): De belangrijkste oorzaak hiervoor is de opgelopen vertraging in de uitvoering van projecten vanwege diverse capaciteitsvraagstukken
- Vrijval budget duurzame inzetbaarheid (V € 500 duizend): in de begroting zijn structureel middelen beschikbaar gesteld voor duurzame inzetbaarheid van oudere werknemers in de gemeentelijke organisatie. In 2023 is een initiatief gestart om een VWOW-regeling (Vermindering werkweek oudere werknemers) uit te werken vanaf 2024. Het is nog niet zeker of en per wanneer deze regeling uitgevoerd gaat worden. Daarom verwachten we een onderbesteding van € 500 duizend.

Onzekerheden in de prognose

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Deze voortgangsrapportage wordt opgesteld op basis van verwachtingen die we voor 2024 hebben. Soms zijn verwachtingen niet direct in geld uit te drukken, of zit er een bandbreedte in de verwachtingen. De belangrijkste onzekerheden in de prognose laten we in dit onderdeel zien.

Bouwleges

Door de onzekerheden in de bouwsector dalen het aantal vergunningaanvragen waardoor de verwachting is dat de legesopbrengsten afnemen. De omvang is nog niet te bepalen waardoor het financiële effect hiervan ontbreekt en de bouwleges als pm post in het resultaat is verwerkt.

Kosten ICT dienstverlening

Op dit moment zijn kosten gebaseerd op geleverde dienstverlening en werkzaamheden van de huidige leverancier. De kosten in het kader van voorbereidende werkzaamheden van de transitie naar nieuwe leveranciers voor het resterende jaar, zijn lastig in te schatten aangezien hier per ingediende aanvraag bij de huidige leverancier afspraken over worden gemaakt.

Voorziening wachtgelden en pensioenen ex-wethouders (APPA)

Voor de dekking van wachtgeldverplichtingen van voormalig wethouders hebben wij een voorziening getroffen. Ook voor de dekking van pensioenlasten van (oud-)wethouders hebben we een voorziening. De hoogte van de pensioenvoorziening kan pas bepaald worden na het verschijnen van de decembercirculaire, op basis van de op dat moment geldende rentestand. Voor de wachtgeld voorziening is dit afhankelijk van het beroep dat per einde jaar nog op de voorziening wordt gedaan.